

जेमिनिसूत्र

आशा सखवादी

981

ASHA ARCHIVES

॥ श्रीगोपीनाथाय नमः ॥ ॥ उपदेशं व्याख्यास्यामः । अभिपश्यंतु क्षाणि । पार्श्वभेद । तन्निष्ठाश्चतद्वत् । दारभा
ग्यशूलस्थाऽर्गलानि ध्यातुः । कामस्था तु भूयसा पापानां । रिः फनी च कामस्था विरोधिनः । नन्यूना विवलाश्च । प्राग्
त्रिकोणे । विपरीतं केतोः । आत्माधिकः कलादिभिर्न भोगः सप्तानामशानां वा । स इष्टे वभ्रमो ह्ययोः । तस्यानुस
रणादमात्यः । तस्य भ्राता । तस्य माता । तस्य पुत्रः । तस्य ज्ञातिः । तस्य दाराश्च । मात्रा सह पुत्रमेके समामनंति । भ
गिन्यारतः स्थालः कनीयान् जननी चेति । मातुलादयो वा भ्रवो मातृसजातीया इत्युत्तरतः । पितामहः पतिपु
त्राविति गुरुमुखादेव जानीयात् । पत्नी पितरौ च भुरो मातामहा इत्येवान्नेवासिनः । मन्दोज्यायान् गृहेषु । प्रा
चीवृत्तिर्विषमभेषु । परावृत्त्योत्तरेषु च । न क्वचित् । नाथांताः समाः प्रायेण । यावदीशाश्च यं पदमृक्ताणं । स्व
स्थे दाराः । सुतस्थे जन्म । सर्वत्र सवर्णभावा राशयश्च । सर्वत्रैव वर्णभावा राशयश्च । नग्रहाः । यावद्विवेकमावृत्ति

राम

०	१	३	५	७	९	११	१३	१५	१६	१८	२०	२२	२४	२६	२८	३०	३२	३४	३६	३८	४०	४२	४४	४६	४८	५०	५२	५४	५६	५८	६०	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७४	७६	७८	८०	८२	८४	८६	८८	९०	९२	९४	९६	९८	१००	१०२	१०४	१०६	१०८	११०	११२	११४	११६	११८	१२०	१२२	१२४	१२६	१२८	१३०	१३२	१३४	१३६	१३८	१४०	१४२	१४४	१४६	१४८	१५०	१५२	१५४	१५६	१५८	१६०	१६२	१६४	१६६	१६८	१७०	१७२	१७४	१७६	१७८	१८०	१८२	१८४	१८६	१८८	१९०	१९२	१९४	१९६	१९८	२००	हृषिपद
०	५२	५४	५६	५८	६०	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७४	७६	७८	८०	८२	८४	८६	८८	९०	९२	९४	९६	९८	१००	१०२	१०४	१०६	१०८	११०	११२	११४	११६	११८	१२०	१२२	१२४	१२६	१२८	१३०	१३२	१३४	१३६	१३८	१४०	१४२	१४४	१४६	१४८	१५०	१५२	१५४	१५६	१५८	१६०	१६२	१६४	१६६	१६८	१७०	१७२	१७४	१७६	१७८	१८०	१८२	१८४	१८६	१८८	१९०	१९२	१९४	१९६	१९८	२००	ग्रहांतर																										
०	३०	३२	३४	३६	३८	४०	४२	४४	४६	४८	५०	५२	५४	५६	५८	६०	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७४	७६	७८	८०	८२	८४	८६	८८	९०	९२	९४	९६	९८	१००	१०२	१०४	१०६	१०८	११०	११२	११४	११६	११८	१२०	१२२	१२४	१२६	१२८	१३०	१३२	१३४	१३६	१३८	१४०	१४२	१४४	१४६	१४८	१५०	१५२	१५४	१५६	१५८	१६०	१६२	१६४	१६६	१६८	१७०	१७२	१७४	१७६	१७८	१८०	१८२	१८४	१८६	१८८	१९०	१९२	१९४	१९६	१९८	२००	शा:															
०	५२	५४	५६	५८	६०	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७४	७६	७८	८०	८२	८४	८६	८८	९०	९२	९४	९६	९८	१००	१०२	१०४	१०६	१०८	११०	११२	११४	११६	११८	१२०	१२२	१२४	१२६	१२८	१३०	१३२	१३४	१३६	१३८	१४०	१४२	१४४	१४६	१४८	१५०	१५२	१५४	१५६	१५८	१६०	१६२	१६४	१६६	१६८	१७०	१७२	१७४	१७६	१७८	१८०	१८२	१८४	१८६	१८८	१९०	१९२	१९४	१९६	१९८	२००	हृषिकर																										
०	३०	३२	३४	३६	३८	४०	४२	४४	४६	४८	५०	५२	५४	५६	५८	६०	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७४	७६	७८	८०	८२	८४	८६	८८	९०	९२	९४	९६	९८	१००	१०२	१०४	१०६	१०८	११०	११२	११४	११६	११८	१२०	१२२	१२४	१२६	१२८	१३०	१३२	१३४	१३६	१३८	१४०	१४२	१४४	१४६	१४८	१५०	१५२	१५४	१५६	१५८	१६०	१६२	१६४	१६६	१६८	१७०	१७२	१७४	१७६	१७८	१८०	१८२	१८४	१८६	१८८	१९०	१९२	१९४	१९६	१९८	२००	आनुपात															
०	५२	५४	५६	५८	६०	६२	६४	६६	६८	७०	७२	७४	७६	७८	८०	८२	८४	८६	८८	९०	९२	९४	९६	९८	१००	१०२	१०४	१०६	१०८	११०	११२	११४	११६	११८	१२०	१२२	१२४	१२६	१२८	१३०	१३२	१३४	१३६	१३८	१४०	१४२	१४४	१४६	१४८	१५०	१५२	१५४	१५६	१५८	१६०	१६२	१६४	१६६	१६८	१७०	१७२	१७४	१७६	१७८	१८०	१८२	१८४	१८६	१८८	१९०	१९२	१९४	१९६	१९८	२००	ताग्रह्याः																										

भर्त्ता ॥ इति प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥ अथ स्वांशो ग्रहाणां पंचमूषिकमार्जराः । तत्र चतुः पादः । मृत्योकाण्डः
स्थौल्यं च । दूरे जलकुशादिः । शेषाः श्वापदानि । मृत्युवज्रायाग्निकणश्च । लाभेवानिज्यं । अत्र जलसरीसृपास्तन्य
हानिश्च । समेवाहनाऽच्चाच्चक्रमात्पतनं । जलचरखेचरखेटकाण्डुष्टग्रंथयारः फे । तडागादयो धर्मो । उच्चै
धर्मनित्यता कैवल्यं च । तत्र रवौ राजकार्यपरः । पूर्णेन्दुशुक्रयोर्भोगीविद्याजीवी च । धातुवादी कौन्तायुधो व
ह्निजीवी च भौमे । वणिजस्तंतुवायाः । शिल्पिनो व्यवहारविदश्च सौम्ये । कर्मज्ञाननिष्ठा वेदविदश्च जीवे । राज
कोत्याऽकामिनः शतेंद्रियाश्च शुके । प्रसिद्धः कर्माजीवः शनौ । धानुष्काश्चोराश्च जांगलिका लोह्यं त्रिएश्च राहो ।
गजव्यवहारिणश्चोराश्च केतौ । रवि राहुभ्यां सर्पनिधनं । शुभदृष्टेस्तन्निवृत्तिः । शुभमात्रसंबंधा जांगलिकः
। कुजमात्रदृष्टे गृहसहकः । अग्निदेवा । शुक्रदृष्टे नराहः । गुरुदृष्टे स्वासमीपगृहात् । सगुलिके विषदो वि
षहतो वा । चंद्रदृष्टौ चोपरो हतधनश्चोरो वा । बुधमात्रदृष्टे बृहद्बीजः । तत्र केतौ पापदृष्टे कर्णछेदः कर्णरो

सू.
२

गोवा। शुक्रदृष्टेदीक्षितः। बुधशनिदृष्टेनिर्वीर्यः। बुधशुक्रदृष्टेपौनः पुनिकोदासी पुत्रोवा। शनिदृष्टेतपस्वी
प्रेषोवा। शनिमात्रदृष्टेसन्धासाभ्यासः। तत्ररविशुक्रदृष्टेरजप्रेषः। रिः फेबुधेबुधदृष्टेवामंदवत्। शुभ
दृष्टेस्थेयः। रवौगुरुमात्रदृष्टेगोपालः। दारेचंद्रशुक्रदृष्टेयोगात्प्रासादः। उच्चग्रहेपि। राहुशनिभ्यां शिलागृ
हं। कुजकेतुभ्यामैष्टकं। गुरुणादारवं। तार्णरविना। समेशुभदृष्टेयोगाद्धर्मनित्यः सत्यवादी गुरुभक्तश्च
। अन्यथापापैः। शनिराहुभ्यांगुरुद्रोहः। गुरुरविभ्यांगुराव विश्वासः। तत्रभृग्वंगारकवर्गेपारदारिकः। दृ
ष्टेयोगाभ्यामधिकाभ्यामामरणं। केतुनाप्रतिबंधः। गुरुणास्त्रेणः। राहुणार्थवृत्तिः। लाभेचंद्रगुरुभ्यां
सुन्दरी। राहुणाविधवा। शनिनावयोधिकारो गिनीतपस्विनीवा। कुजेनविकलांगी। रविणास्वकुलेगुप्ता
च। बुधेनकलावती। चापेचंद्रेणाऽनादृतेदेशे। कर्मणिपापेशूरः। शुभेकातरः। मृत्युचित्तयोः पापेकर्ष
कः। समेगुरौविशेषेण। उच्चेशुभेशुभलोकः। केतौकैवल्यं। क्रियचापयोर्विशेषेण। पापेऽन्यथा। रविकेतु

राम
२

भ्यांशिवभक्तः। चन्द्रेणगौर्या। शुकेणलक्ष्म्या। कुजेनस्कन्दे। बुधशनिभ्यांविष्णौ। गुरुणासाम्बशिवे। राहुणाता
मस्यां दुर्गायांच। केतुनागणेशेस्कन्देव। पापक्षेमंदेहदुर्देवतासु। शुकेच। अमात्यरासेचैवं। त्रिकोणेपापद्वये
मांत्रिकः। पापदृष्टेनिग्राहकः। शुभदृष्टेऽनुग्राहकः। शुकेनौशुक्रदृष्टेरसवादी। बुधदृष्टेभिषक्। चापेचंद्र
शुक्रदृष्टेपाण्डुश्चित्री। कुजदृष्टेमहारोगः। केतुदृष्टेनीलकुण्डं। तत्रमृतौवा। कुजराहुभ्यांक्षयः। चंद्रदृष्टौनिश्चये
न। कुजेनपिठकादिः। केतुनाग्रहणीजलरोगोवा। राहुकुलिकाभ्यांक्षुद्रविषादिः। तत्रशनौधानुकः। केतुना
घटिकायंत्री। बुधेनपरमहंसोलगुडीवा। राहुणालोहयंत्री। रविणाखड्गी। कुजेनकुंती। मातापित्रोश्चंद्रगुरु
भ्यांग्रंथकृत्। शुकेणकिंविदूतं। बुधेनततोपि। शुकेणकविवाग्मीकाव्यज्ञश्च। गुरुणासर्ववित्। ग्रांथिकश्च।
नवाग्मी। विशिष्यंवेद्याकरणेवेदेवेदांगविद्व। सभाजडःशनिना। बुधेनमीनांशकः। कुजेननैयायिकः। चं
द्रेणसांख्ययोगज्ञः। साहित्यज्ञोगायकश्च। रविणवेदांतज्ञोगीतिज्ञश्च। केतुनागणितज्ञः। गुरुसंबंधेन
संप्रदायसिद्धिः। भाग्येचैवं। सदाचैवमित्येके। भाग्येकेतौपापदृष्टेस्तत्त्ववाक्। स्वपितृपदाज्ञाग्ररोगयोःपा

र.
३

पेसाम्येके मद्रुमः। चंद्रदृष्टौ विशेषेण। सर्वेषां चैवं पाके॥ इति प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः॥ अथ पदं। वयस्य
हेग्रहदृष्टेश्रीमंतः। शुभैर्वा योलाभः। पापैरमार्गेण। उच्चादिभिर्विशेषात्। नीचेग्रहदृष्ट्योगाद्याधिक्यं। रविर
कुशुकेर्न पात्। चंद्रदृष्टौ निश्चयेन। बुधेन ज्ञातिभ्यो विवादाद्वा। गुरुणा करमूलात्। कुजशनिभ्यां भ्रातृमुखा
त्। एतैर्वय एवं लाभः। लाभे राहुकेतुभ्यामुदररोगः। तत्र केतुना गणितिज्या निलिङ्गा नि। चंद्रगुरुशुकेषु श्री
मंतः। उच्चस्थेन वा। स्वांशवदन्यत्प्रायेण। लाभपदे केन्द्रे त्रिकोणे वा श्रीमंतः। अन्यथा दुःस्थे। केन्दु त्रिकोणे प
चयेषु द्वयोर्मैत्री। रिपुरोगचिंतासुवैरं। पत्नीलाभयोर्दिष्ट्या निराभासार्गलिया। शुभार्गले धनसमृद्धिः। जन्म
कालघटिकास्वेकदृष्टासुराजानः। पत्नीलाभयोश्च राशंशकदृगाणैर्वा। तेष्वेकस्मिन् न्यूनं। एवमंशतो दृ
गाणातश्च। शुक्रचंद्रयोर्मिथो बृंह्ययोः। सिंहस्थयोर्वा यानवंतः। शुक्रकुजकेतुषु वैतानिकाः। स्वभाग्यदार
मात्तभावसमेषु शुभेषु राजानः। कर्मदासयोः पापयोश्च। पितृलाभाधिपात्रैव। मित्रेसमाः। दरिद्रा विप
रीते। मातरि गुरौ शुके च देवाराजकीयाः। कर्मणि दासे वा पापे सेनान्यः। स्वपितृभ्यां कर्मदासस्य दृष्ट्या त

राम
३

दीशदृष्ट्यामातृनाथदृष्ट्याचक्षीमंतः। दारैशदृष्ट्यासुखिनः। रोगैशदृष्ट्यादरिद्राः। रिपुनाथदृष्ट्यावयशीलाः।
स्वामिदृष्ट्याप्रवलाः। पश्चाद्रिपुभाग्ययोग्यहसामेवंधः। कोणयोः रिपुजाययोः कीटयुग्मयोर्दरिद्रः। फयोश्च।
एवमृक्षाणां तदीशानां च शुभसंबंधे निरोधमात्रं। पापसंबंधाच्छृंगलाप्रदारादयः। शुक्राङ्गौ एषदस्थोराङ्गः। सूर्यदृष्टो नेत्रहा। स्वदारगयोः शुक्रचंद्रयोरातो घंराजविहानिव॥ इति प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः॥ उपप
दं पदं पित्रनुचरात्। तत्र पापस्य पापयोगे प्रव्रज्यादारनाशीवा। नात्र रविः पापः। शुभयोगान्न। नीचे दारना
शः। उच्चैव ऊदाराः। युग्मेव। तत्र स्वामि युक्ते स्वर्हवातदेतावुत्तरायुषि निर्द्धारः। उच्चैतस्मिन्नुत्तमकुलादारता
भः। नीचे विपर्ययः। शुभसंबंधात् सुंदरी। आस्थिस्वावो बुधकेतुभ्यां। शनिरविराहुभिरस्थिज्वरः। बुधकेतु
भ्यां स्थूलं। बुधहेत्रे मंदारभ्यां नासिकारोगः। कुजहेत्रे च। गुरुशनिभ्यां कर्णरोगः। नरहकायः। गुरुराहु

ज.स.
४

भ्यां दंत रोगः । शनिरा कुभ्यां कन्या तुल्योः पंगुर्वातरो गोवा । शुभदृग्गो गान्न । सप्तमांशग्रहेभ्यश्चैवं । बुधशनि
शुक्रेश्वरपत्यः । पुत्रेषु रवि रा कु गुरु भिर्व कु पुत्रः । चंद्रलोक पुत्रः । मिश्रे विलं वात्पुत्रः । कुजशनिभ्यां दत्त पुत्रः
ओजेव कु पुत्रः । युग्मे त्य प्रजः । गृहकमातृ कु दित दीश पंचमांशग्रहेभ्यश्चैवं । भ्रातृभ्यां शनिरा कु भ्यां भ्रातृ
नाशः । शुक्रेण व्यवहित गर्भनाशः । पितृभावे शुक्रदृष्टेऽपि । कुजगुरुचंद्रबुधैर्व कु भ्रातरः । शन्या राभ्यां दृष्टे
यथास्व भ्रातृनाशः । शनिना स्वमात्रशेषश्च । केतौ भगिनी वा कुल्यं । लाभे शास्त्राग्नभेरा ह्ये होदं द्रावान् । के
तौ स्वस्ववाक् । मन्दे कु रूपः । स्वांशवशाज्जोरनीलपीता दिवर्णाः । अमात्यानुचरा देवता भक्तिः । स्वांशो केवल
पापसंवंधे परजातः । नात्र पापात् । शनिरा कु भ्यां प्रसिद्धः । गोपनमन्येभ्यः । शुभवर्गेऽपवादमात्रं । द्विगु
हे कुलमुख्यः ॥ इति प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ आयुः पितृदिने शाभ्यां । प्रथमयोरुत्तरयोर्वा

समेश अष्टमेश स्थितं ग्राह्यं

राम
४

१	२	३
१	२	३
२	३	३
३	३	३

काललग्नस्येदाहर सांख्येदयाज्ञतघटीक
लक्ष्मण १५० अनेनभज्यलब्धं राश्यादिओनेनने
सर्वेराकेज्यसमेलनं योज्यकाललग्नस्यारः

५५

दीर्घं । प्रथमद्वितीययोरंत्ययोर्वामध्यां । मध्ययोराद्यंतयोर्वीहीनं । एवं मंदं चंद्राभ्यां । पितृकालतश्च । संवादात्प्रा
माणं । विसंवादे पितृकालतः । पितृलाभगे चंद्रं चंद्रमंदाभ्यां । शनौ योगहेतौ कक्षा ह्रासः । विपरीतमित्यन्ये । न
स्वर्तुंगगे सौरे । केवलपापदृग्योगिनिच । पितृलाभगे गुरौ । केवलशुभदृग्योगिनिच कक्षा वृद्धिः । मलिने द्वा
खाद्येन वांशो निधनं । द्वारद्वारे शयोश्चमालिन्ये । शुभदृग्योगान्न । रोगेशेतुंगेन वांशो वृद्धिः । तत्रापि पदेशदशां
ते । पदनवांशदशायां पितृदिने शत्रिकोले वा । पितृलाभरोगेशप्राणिनिकंठकादिस्थे स्वतश्चैवं विधा । योगात्समेस्व
स्मिन् विपरीतं । राशितः प्राणः । रोगेशयोः स्वतएके योगे वामध्यां । पितृलाभयोः पापमध्यां ले कोणपापयोगे वा कक्षा
ह्रासः । स्वस्मिन्पेवं । तस्मिन्पापे नीचैः तुंगे शुभसंयुक्ते च । अन्यदन्वया । गुरौ च । पूर्णे नुशुक्रयोरेकराशिवृद्धिः
शनौ विपरीतं । स्थिरदशायां यथा खण्डनिधनं । तत्रर्हविशेषः । पापमध्यापापकोले रिपुशोगयोः पापे वा । तदी
शयोः केवलहीणे नुशुक्रदृष्टौ वा । तत्राप्यार्क्षरिना घटशयनवभागाद्वा । पितृलाभभावेशप्राणी रुद्रः । अप्रा
णपिपापदृष्टः । प्राणिनिशुभदृष्टेरुद्रशूलान्तमायुः । तत्रापिशुभयोगे । व्यर्कपापयोगेन । मंदारेण्डदृष्टे शु

नयोगाभावे पापयोगे पिवा शुभदृष्टौ वापरतः ॥ रुद्राश्रयेऽपि प्रायेण । क्रियेऽपि तद्विशेषेण । द्वादशैरुदितदन्तं प्रायः ।
 प्रथममध्यमोत्तमेषु वा तदायुषां । शूले च तदन्तः शूले । स्वभावेशो महेश्वरः । स्वोच्चे स्वगृहे रिपुभावेश प्राणी । पाता
 भांयोगे स्वस्थ तयोर्वारोगे ततः । प्रभुभाववैरीश प्राणी पितृलाभप्राणपुत्रो विषमस्थो ब्रह्मा । ब्रह्मणि शनो पात
 योर्वारितः । बहूनां योगे स्वजातीयः । राहुयोगे विपरीतः । ब्रह्मा स्वभावेशो भावस्थः । विवादेवली । ब्रह्मणो यावन्म
 हेश्वरर्क्षदशां तमायुः । तत्रापि महेश्वरभावेशा त्रिकोणादे । स्वकर्मवित्त रिपु रोगनाथ प्राणी मारकः । वित्तनाथः
 प्रायेण । तदरुद्रदशायां निधनं । तत्रापि कालाद्रिपु रोगवित्तनाथापहारे ॥ इति द्वितीयाध्यायस्य प्रथमः पादः
 ॥ रविशुक्रयोः प्राणी जनकः । चंद्रारयोर्जननी । अप्राणपिपापदृष्टः । प्राणिनि शुभदृष्टेः तच्छूले निधनं माता
 पित्रोः । तद्रावेशे स्पष्टवले । तच्छूलश्च न्ये । आयुषि चाभ्यत । अर्कजयोगे तदाश्रये क्रिये लग्नमेघदशायां पितुरि
 त्थेके । व्यर्कपापमात्रदृष्टयोः पित्रोः प्राग्द्वादशाब्दात् । गुरुशूले कलत्रस्य । ततश्चूले तेषां । कर्मणि पापयुतदृ
 ष्टे दुष्टं मरणं । शुभं शुभदृष्टि युते । मिश्रे मिश्रं । आदित्ये नराजमूलात् । चंद्रेण यक्ष्मणः । कुजे न वणशस्त्राणि

राहायैः। शनि नावा त रोगात्। मंदमांदिभ्यां विषसर्पजलोद्ध्वनादिभिः। केतुना विषूची जल रोगाद्यैः। चंद्रमांदिभ्यां
पूगमदानकवलादिभिः कृणिकं। गुरुणा शोफारुचिवमनायैः। शुक्रेण मेहात्। मिश्रे मिश्रात्। चंद्रदृग्गो गान्निश्च
येन। शुभैः शुभे देशे। पापैः कीटके। गुरुशुक्राभ्यां ज्ञानपूर्वं। अन्यैरन्यथा। लेयजनकयोर्मध्ये शनिराहुकेतु
भिः पित्रोर्न संसृक्ता। लेयादि पूर्वार्धे। जनकाद्यपराधे। शुभदृग्गो गान्निश्च ॥ इति द्वितीयाध्यायस्य द्वितीयः पादः
॥ ॥ विषमेतदादिर्नवांशः। अन्यथा॥ दर्शादिः। शशिनंदपावकाः क्रमाद् द्वाः स्थिरदशायां॥ ब्रह्मादिरेषा। अ
थ प्राणः। कारकयोगः प्रथमो भानां। साम्ये भूयसा। ततस्तुंगादिः। निसर्गस्ततः। तदभावे स्वामिन इत्यं भावः।
आयायतोत्रविशेषात्। प्रातिवेशिकः पुरुषे। इति प्रथमः। स्वामिगुरुजदृग्गो गोद्वितीयः। स्वामिनस्तृतीयः।
स्वात्स्वामिनः कंठकादिष्वपारदौर्वल्यं। चतुर्थतः पुरुषे। पितृलाभप्रथमप्राणादिमूलदशानिर्णयानि।
पितृलाभपुत्रप्राणादिपितुः। कर्मादिर्भ्रातुः। मात्रादिर्भगिनीपुत्रयोः। व्ययादिर्ज्येष्ठस्य। पितृवत्पितृवर्गः।

जे.सू.
६

ब्रह्मादिपुरुषे समादासांताः। स्थानव्यतिकरः। पापदृग्योगः। तुंगादिग्रहयोगः। इति चत्वारः। पंचमेपदक्रममातृप्रा-
कृप्रत्यक्तं। चरदशाया मत्र शुभः केतुः॥ इति द्वितीयाध्यायस्य तृतीयः पादः॥ द्वितीयं भाववलं चरनवांशो। दशा-
श्रयोद्धारं। ततस्तावतिथं वाह्यं। तयोः पापे बंधयोगादिः। स्वर्केऽस्य तस्मिन्नौपजीवस्य। भग्रहयोगोक्तं सर्वमस्मि-
न्। पितृलाभप्राणितोयं। प्रथमे प्राकप्रत्यक्तं। द्वितीये रवितः। पृथक् क्रमेण तृतीये चतुष्टयादिः। स्वर्केऽस्थायाः
स्वामिनो नवांशानां। पितृचतुष्टयवैषम्यवलाश्रयस्थितः। सतत्ताभयोरावर्तते। स्वामिबलफलानि च प्राग्वत्।
स्थूलादर्शवैषम्याश्रयो मण्डूकस्त्रिकूटः। निर्माणलाभादिशूलदशाफले। पुरुषे समाः सामान्यतः। सिद्धा-
उद्भवाये। जगत्तत्त्वो रद्धयोगार्द्धे। स्थूलादर्शवैषम्याश्रयमेतत्। कुजादिस्त्रिकूटपदक्रमेण दृग्दशा। मातृ-
धर्मयोः सामान्यं विपरीतमोजकूटयोः। यथासान्द्रं युग्मे। पितृमातृधर्मप्राणादिस्त्रिकोणे। तत्र द्वार-
वाह्याभ्यां तद्वत्। धासगैरिकापत्नीकरात्कारकैः फलादेशः। ताराकांशो मंदघोदशोशः। तस्मिन्नुच्चैर्नीचैवाश्री

रम
६

जे.सू.
७

मन्त्रः॥ स्वमित्रमेकिंवित्। दुर्गतोऽपरथा। स्ववैषम्येयथासंक्रमयुक्रमौ। साम्येविपरीतं। शनौचैत्येके। अंतर्भु
क्तंशायोरेतत्। शुभादंशांशुभयुतेधाम्नुचेवा। अन्यथान्यथा। सिद्धमन्यत्॥ ॥ इति जैमिनिस्त्रेद्वितीयाध्या
यस्यचतुर्थःपादःसमाप्तः॥ जैमिनिस्त्रं पूर्णं जातमिति॥ ॥ धनं जयेन लिखितमिति॥ श्रीकाशी भट्टस्येष्टमिति॥ ५

राम
७

कच्योरे क्यटतयोरे क्ययशयोरे क्यहिपरत्वेकः। अमिनिसूत्रस्यां कश्चानाथमेव ॥

आशा शरदाश

१४१

ASHA ARCHIVES